

Літературний жанр "окопна ода"

Ярослав Брунько

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖАНР - ОКОПНА ОДА

Автор: Брунько Ярослав Олександрович

Дата створення: 6 липня 2026 року.

Філософське підґрунтя: екзистенціалізм та філософія незламності.

1. ЩО ЦЕ ЗА ЖАНР?

Цей жанр поєднує в собі урочистість класичної оди та психологічну глибину сучасного верлібру, приземленого до реалій фронтового побуту. Це не пафосне вихваляння, а фіксація "святості буденного" у нелюдських умовах.

2. ОЗНАКИ ЖАНРУ.

- **Контраст:** поєднання високої лексики (символи волі, неба, вічності) з побутовими деталями війни (бруд, запах пороху, тепло бліндажа, звук рації).
- **Відсутність пафосу:** жанр уникає плакатності. Його мета — показати воїна не як функцію чи символ, а як живу людину, що відчуває біль, втому, любов та надію.
- **Ритмічна свобода:** часто використовується верлібр (вільний вірш), що передає пульс бою або, навпаки, тишу після обстрілу.
- **Центральний образ:** "Герой-спостерігач", який знаходить красу або сенс у місцях, де, здавалося б, панує лише смерть.

ПРИКЛАД ОКОПНОЇ ОДИ:

"Метал і серце"

Ти спиш на спальнику, вкритому інеєм ночі,
Твій автомат — як третя рука, як надійний супутник.
За вікном — випалена земля, де ховаються тіні,
А тут, у вузькому коридорі між життям і небуттям,
Ти ділишся останньою скибкою хліба з котом,
Що прибився до вас під обстрілом вчора.

Твій погляд — це сталь, що гартувалася вітром,
Твої руки — це коріння, що тримає край.
Не для орденів ти сьогодні ховаєшся від шквалу,
А для того, щоб завтра в Києві хтось знову побачив схід сонця.

Твоя тиша гучніша за тисячі промов.
Твоя втома — це ціна нашого права на дихання.
Ти — не легенда з підручників,
Ти — той самий вогник, що тримає всесвіт,
Поки навколо — лише попіл і пам'ять.

